ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
площадь Советская, д.12, г.Арск, 422000

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Совет мәйданы, 12 нче йорт, Арча шәһәре, 422000

Тел. (84366)3-00-44, факс (84366)3-11-44. E-mail: archa@tatar.ru. www.arsk.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

«28» апреля 2026 ел № 324

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында

Россия Федерациясе Су кодексының 6 статьясындагы 3 пункты, 27 статьясындагы 4 пункты нигезендә һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдалануны тәртипкә китерү максатларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдалануның кушымта итеп бирелә торган кагыйдәләрен расларга (Кушымта).

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетының “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында” 2025 елның 17 июнендәге 593 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (http://pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында (http://www.arsk.tatarstan.ru) урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үземдә калдырам.

Җитәкче Л.И.Абдуллин

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Башкарма комитетының
28.04.2026 №324 номерлы карарына
кушымта

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдалану кагыйдәләре

Әлеге кагыйдәләр Россия Федерациясе Су кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән һәм Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдалану өлкәсендә бердәм һәм үтәлергә мәҗбүри нормалар һәм таләпләрне билгели.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр:

- яр буе полосасы - гомуми файдаланудагы су объектының яр буе сызыгы буйлап җир полосасы; су объектлары өчен яр буе полосасының киңлеге Россия Федерациясе Су кодексы белән билгеләнә;

- су объекты - табигый яисә ясалма сулык, су агымы йә суларының даими яисә вакытлыча тупланышы су режимының характерлы формаларына һәм билгеләренә ия булган башка объект;

- гомуми файдаланудагы су объекты - дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге, әгәр су законнарында башкасы каралмаган булса, һәркем өчен мөмкин булган су объекты булган өске су объекты;

- су саклау зонасы - су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләмләнүен һәм аларның суларының саегуын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм башка объектларның яшәү тирәлеген саклап калу максатларында хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган су объектының яр буе линиясенә якын территория Россия Федерациясе Су кодексы белән билгеләнә;

- шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары - эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыруга бәйле булмаган шәхси, гаилә һәм өй ихтыяҗлары , алар үз эченә коенуны, бакча, яшелчә, дача җирләрен сугаруны, шәхси ярдәмче хуҗалык алып баруны, шулай ук су эчертүне, авыл хуҗалыгы һәм йорт хайваннарын карау эшләрен башкаруны, һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгын һәм аучылыкны ала.;

- һәвәскәр балыкчылык - гражданнар тарафыннан шәхси ихтыяҗларны канәгатьләндерү максатларында, шулай ук рәсми физкультура чаралары һәм спорт чаралары уздырганда су биологик ресурсларын (алга таба - Су биоресурслары) табу (тоту) буенча башкарыла торган эшчәнлек;

- яр буе яклау полосасы - су саклау зоналары чикләрендәге хуҗалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территория;

- агым сулар - яңгыр, кар, инфильтрация, сиптерү-юу, дренаж сулары, үзәкләштерелгән су агызу системасының агып төшүче сулары һәм су объектларына алардан файдаланганнан соң җибәрелә торган яисә су объектларына агып төшүе алардан файдаланганнан соң башкарыла торган яисә агып төшүе су җыю мәйданыннан гамәлгә ашырыла торган башка сулар.

2. Гомуми таләпләр

2.1. Һәр граждан гомуми файдаланудагы су объектларыннан бертигез файдалану хокукына ия һәм, әгәр Россия Федерациясе Су кодексында, башка федераль законнарда башкасы каралмаган булса, алардан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен түләүсез файдалана ала.

Гражданнар хокуклы:

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларыннан ял итү, туризм, спорт, һәвәскәр балыкчылык, бакча-яшелчә һәм дача җирләренә су сибү, шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару, әлеге кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен су объектларыннан файдалануга бәйле башка максатлар өчен файдаланырга;

- гомуми файдаланудагы су объектларының яр буйларыннан хәрәкәт итү (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча) һәм алар янында булу өчен, шул исәптән һәвәскәр балык тотуны гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларын причалга утырту өчен файдаланырга;

- судан гомуми файдалануны су законнары нигезендә гамәлгә ашырырга.

2.2. Гражданнар гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдаланганда:

- су объектыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән нигезләрдә файдаланучы судан файдаланучыларга киртәләр тудырырга, аларның хокукларын чикләргә, шулай ук кешеләр өчен киртәләр һәм куркыныч тудырырга хокуклы түгел;

- су объектларын саклау кагыйдәләрен белергә һәм үтәргә тиеш;

- гомуми судан файдалануның Россия Федерациясе законнарында, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка таләпләрен үтәргә тиешләр.

Гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен файдаланганда тыела:

- җитештерү һәм куллану калдыкларын, шул исәптән эксплуатациядән чыгарылган судноларны һәм башка йөзү чараларын (аларның өлешләрен һәм механизмнарын) су объектларына агызу һәм аларда күмү;

- радиоактив матдәләр, пестицидлар, агрохимикатлар һәм кеше сәламәтлеге өчен куркыныч булган башка матдәләр һәм кушылмалар булган агып төшүче суларны су объектларына агызу су объектларына йогынты ясауның мөмкин нормативларыннан артып китә;

- су объектларында атом-төш материалларын, радиоактив матдәләрне күмү;

- су объектының санитария кагыйдәләренә һәм гомуми файдаланудагы су объектыннан халык сәламәтлеге өчен куркынычсыз файдалану шартларына туры

килүе турында санитар-эпидемиологик нәтиҗә булмаганда коену;

- кисәтү яисә тыю язулары булган махсус мәгълүмат билгеләре куелган урыннарда коену;
- ягулык-майлау материалларын яр буйларында саклау;
- кешеләргә коену өчен бүлеп бирелгән урыннарда һәм агым уңаеннан 500 метрга кадәр югарырак урыннарда кер, башка милек юу һәм хайваннарны коендыру;
- транспорт чараларының хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чараларыннан тыш), аларның юлларда хәрәкәт итүеннән һәм юлларда һәм каты өслекле махсус җиһазландырылган урыннарда тукталуыннан тыш;
- гомуми файдаланудагы су объектларында һәм аларның яр буйларында автотранспорт чараларын һәм башка техниканы юу;
- су объектының санитария кагыйдәләренә һәм гомуми файдаланудагы су объектыннан халык сәламәтлеге өчен имин файдалану шартларына туры килүе турында санитар-эпидемиологик нәтиҗә булмаганда эчә торган һәм хуҗалык-көнкүреш сулары белән тәэмин итү максатларында су алу;
- кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыра торган, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерә торган гамәлләр кылу;
- махсус мәгълүмат билгеләрен үз белдеге белән алу, зарарлау яки юкка чыгару.

2.3. Су объектларыннан кече үлчәмле судноларда йөзү өчен файдалану Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының “Россия Федерациясе су объектларында кече үлчәмле судноларны файдалану кагыйдәләрен раслау турында” 2020 елның 06 июлендәге 487 номерлы боерыгы һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Татарстан Республикасында кече үлчәмле судноларда йөзү өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен раслау турында” 2007 елның 15 октябрендәге 562 номерлы карары белән билгеләнгән таләпләрне үтәгәндә гамәлгә ашырыла.

2.4. Кеше гомеренә яисә сәламәтлегенә зыян китерү куркынычы янаган, радиация авариясе яисә табигый яисә техноген характердагы башка гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан, әйләнә-тирә мохиткә зыян килгән, гидроэнергетика объектларының саклау зоналары билгеләнгән очракларда, шулай ук федераль законнарда каралган башка очракларда судан файдалану Россия Федерациясе Су кодексында каралган тәртиптә туктатылырга яисә чикләнергә мөмкин.

3. Шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен су алуга таләпләр

3.1. Эчәргә яраклы һәм хуҗалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү максатларында пычранудан һәм чүпләнүдән саклана торган гомуми файдаланудагы су объектлары файдаланылырга тиеш, аларның әлеге максатлар өчен яраклылыгы кануннар нигезендә санитар-эпидемиологик нәтиҗәләр нигезендә билгеләнә.

3.2. Бакча, яшелчә, дача җирләренә су сибү, шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару, шулай ук су эчерү, башка су кулланучыларга зыян китерә торган күләмдә авыл хуҗалыгы хайваннарын карау өчен су алу тыела.

3.3. Шартлагыч, агулы матдәләр һәм тыелган балык тоту кораллары булган сулыкларда һәм су саклау зоналарында, шулай ук һәвәскәр балык тоту тыелган яр буе зоналарында теләсә нинди балык тоту кораллары һәм Су биоресурслары

тотылган сулыкларда булу тыела.

4. Коену өчен билгеләнгән урыннарга таләпләр

4.1. Коену өчен билгеләнгән урыннар “ГОСТ 17.1.5.02-80 ССР Союзының дәүләт стандарты. Табигатьне саклау. Гидросфера. Су объектларының рекреация зоналарына гигиена таләпләре” таләпләренә туры килергә тиеш.

4.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендәге гомуми файдаланудагы су объектларында кешеләрне коену Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан су объектларында кешеләрнең гомерен саклау кагыйдәләрен раслау турында” 2009 елның 23 апрелендәге 256 номерлы карары белән билгеләнгән таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.3. Гомуми файдаланудагы су объектлары һәм янәшәдәге территорияләрдән файдаланганда тыела:

- тыю билгеләре һәм язулары булган щитлар (аншлаглар) куелган урыннарда су коенырга;
- йөзү чикләрен билгеләүче буйкалар артына йөзәргә;
- моторлы, җилкәнле суднолар, җилкәнле көймәләр һәм башка йөзү чаралары янына йөзеп килергә;
- катерлардан, көймәләрдән, причаллардан, шулай ук бу максат өчен яраклаштырылмаган корылмалардан суга сикерергә;
- су объектларын һәм ярларны пычратырга һәм чүпләргә;
- исерек килеш су коенырга, спиртлы эчемлекләр эчәргә;
- үзең белән этләр һәм башка хайваннар алып килергә;
- чүп-чарны яр буенда һәм киенү кабиналарында калдырырга;
- туп белән бу максат өчен билгеләнмәгән урыннарда спорт уеннары уйнау, шулай ук су коенучыларны чумдыру һәм эләктереп алу, ялган тревога тавышлары бирү;
- такталарда, бүрәнәләрдә, ятакларда, автомобиль камераларында һәм моның өчен махсус җайлаштырылмаган башка предметларда йөзү;
- су объекты территориясенә механик транспорт чарасында керергә, шулай ук аны юу;
- су объекты акваториясенең кызгылт сары төстәге буйкалар белән билгеләнгән участогы чикләрендә гражданнарның коену урыннарына турыдан-туры якын урында балык тоту.

5. Һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы өчен урыннар сайлауга таләпләр

5.1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларында һәвәскәр балыкчылык “Балыкчылык һәм су биологик ресурсларын саклау турында” 2004 елның 20 декабрендәге 166-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Балык тоту тыела:

- шартлагыч, агулы матдәләр, электр тогы, чәнчү кораллары кулланып,

тавышын бетерү ысулы, кадаклар һәм башка төр киртәләр кую, сулыкларны җибәрү, су асты аулары өчен коралдан, ятьмәләрдән, барлык конструкцияләрдәге тозаклардан тыш;

- халыкның күпләп һәм оешкан ял итү урыннарында, ярдан, йөзү чаралары бортыннан, җилгәргечтән, Уылдык чәчү чорында акваланглар һәм башка автоном сулыш приборларыннан файдаланып, су асты аулау өчен корал кулланып.

5.3. Шартлагыч, агулы матдәләр һәм тыелган балык тоту кораллары булган сулыкларда һәм су саклау зоналарында, шулай ук һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы тыелган яр буе зоналарында теләсә нинди балык тоту кораллары һәм су биоресурслары белән булу тыела.

6. Авыл хуҗалыгы хайваннарына су эчерү урыннарын сайлауга таләпләр

6.1. Кешеләрне коендыру өчен билгеләнгән урыннарда су эчертү һәм авыл хуҗалыгы хайваннарын коендыру тыела.

6.2. Авыл хуҗалыгы хайваннарының су эчерү һәм коену урыннары кешеләрнең ял итү һәм коену зоналарыннан агым уңаеннан кимендә 500 метр ераклыкта урнаша.

7. Халыкка һәм җирле үзидарә органнарына хәбәр итү

7.1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларында судан файдалануны гамәлгә ашыру шартлары яисә чикләүләр турында мәгълүмат халыкка җирле үзидарә органнары тарафыннан массакүләм мәгълүмат чаралары аша, махсус мәгълүмат билгеләре ярдәмендә һәм башка ысуллар ярдәмендә бирелә.

7.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә урнашкан су объектларындагы аварияләр һәм башка гадәттән тыш хәлләр турында милекчеләр һәм судан файдаланучылар җирле үзидарә органнарына кичекмәстән Арча муниципаль районының ЕДДС аша 8(84366)3-00-20 телефоны буенча хәбәр итәргә тиеш.

8. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык

8.1. Әлеге кагыйдәләрне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

8.2. Су законнарын бозган өчен җаваплылыкка тарту гаепле затларны җибәрелгән хокук бозуны бетерү һәм алар китергән зыянны каплау бурычыннан азат итми.